

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 29 kwietnia 2021 roku (II AKa 7/21)

Zakwalifikowanie rozbieżności pomiędzy określeniem tego samego rozstrzygnięcia odmiennie cyfrowo i słownie jako oczywistej omyłki pisarskiej okazuje się niedopuszczalne, jeżeli źródło ustaleń na tę okoliczność stanowiłyby dokumenty (tu protokół rozprawy głównej) powstałe przed wydaniem wyroku, bądź też po jego ogłoszeniu (pisemne uzasadnienie), przy czym stanowisko to obejmuje także wniosek o wydanie wyroku skazującego w trybie konsensualnym, nawet w przypadku jego uwzględnienia przez Sąd merytorycznie właściwy

Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Stanisław Stankiewicz

Sędziowie: SA Andrzej Olszewski

SO del. do SA Jacek Szreder (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Koszalinie Artura Kujko

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2021 r. sprawy M.P. oskarżonego z art. 157 § 2 kk i art. 156 § 1 pkt 2 kk na skutek apelacji wniesionego przez prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 21 września 2020 r. sygn. akt II K 116/19 i zażalenia wniesionego przez prokuratora na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 5 października 2020 r. sygn. akt II K 116/19:

- I. Uchyla wyrok w zaskarżonej części (punkt 4 jego części dyspozytywnej) i w tym zakresie sprawę oskarżonego M.P. przekazuje Sądowi Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania.
- II. Uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2		Sygnatura akt	
		II AKa 7/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:			1
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt II K 116/19			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
☒ oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
☐ oskarżyciel posiłkowy			
☐ oskarżyciel prywatny			
☐ obrońca			
☐ oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
☐ inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
		☐ w całości	
☐ na korzyść		☐	co do winy
☒ na niekorzyść		☐	co do kary
		☒	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia
		☒ w części	
1.3.2. Podniesione zarzuty			
<i>Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji</i>			
☐	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
☐	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
☐	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
☐	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niespójność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka		
☒	art. 439 k.p.k.		
☐	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
☒	uchylenie	☐	zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
2.1. Ustalenie faktów				
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
<i>Lp.</i>	<i>Oskarżony</i>	<i>Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi</i>	<i>Dowód</i>	<i>Numer karty</i>
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
<i>Lp.</i>	<i>Oskarżony</i>	<i>Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi</i>	<i>Dowód</i>	<i>Numer karty</i>
2.2. Ocena dowodów				
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
<i>Lp. faktu z pkt 2.1.1</i>	<i>Dowód</i>	<i>Zwięźle o powodach uznania dowodu</i>		
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)				
<i>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</i>	<i>Dowód</i>	<i>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</i>		
STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków				
<i>Lp.</i>	<i>Zarzut</i>			
3.1.	Sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiająca jego wykonanie, polegająca na tym, że w punkcie czwartym wyroku wobec oskarżonego na rzecz G.T. orzeczono tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwotę „5 000” złotych, którą to wskazano cyframi, natomiast w zapisie słownym wskazano kwotę „trzy tysiące”.		☒ zasadny ☐ częściowo zasadny ☐ niezasadny	
<i>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</i>				
Ad. 1. Podniesiony w apelacji prokuratora zarzut wystąpienia w rozpatrywanej sprawie bezwzględnej przesłanki odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt. 7 k.p.k. okazał się zasadny.				
W istocie lektura zaskarżonego wyroku przekonuje, iż w pkt.4 jego części dyspozytywnej kwotę zasądzonego zadośćuczynienia określono w sposób wewnętrznie sprzeczny – cyfrowo wskazano kwotę 5.000 zł, zaś słownie „trzech tysięcy” złotych.				
W tym stanie rzeczy bezsprzecznie zachodzi sytuacja, która uniemożliwia wykonanie przedmiotowego wyroku, przy czym identyfikacja intencji Sądu Okręgowego, jakkolwiek w szerokim ujęciu okazuje się możliwa w oparciu zarówno o przebieg rozprawy, po przeprowadzeniu której doszło do jego wydania i treść protokołu ją dokumentującego, z którego jasno wynika zawartość wniosku złożonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k., a uwzględnionego przez Sąd ad meriti, z drugiej zaś strony zawartość pisemnych motywów tego wyroku, tym niemniej analiza wyłącznie zaskarżonego orzeczenia już na to nie pozwala.				
Sąd Najwyższy tymczasem w uchwale 7 sędziów z dnia 28 czerwca 2018 r. sygn. akt I KZP 2/18 podkreślił, iż taki układ procesowy wyklucza możliwość sięgnięcia do dyspozycji artykuł art. 105 § 1 k.p.k. w celu usunięcia rozbieżności tego rodzaju.				

W judykacie tym stwierdzono, że zakwalifikowanie rozbieżność pomiędzy określeniem tego samego rozstrzygnięcia odmiennie cyfrowo i słownie jako oczywistej omyłki pisarskiej okazuje się niedopuszczalne, jeżeli źródło ustaleń na tę okoliczność stanowiłyby dokumenty (tu protokół rozprawy głównej) powstałe przed wydaniem wyroku, bądź też po jego ogłoszeniu (pisemne uzasadnienie), przy czym stanowisko to obejmuje także wniosek o wydanie wyroku skazującego w trybie konsensualnym, nawet w przypadku jego uwzględnienia przez Sąd merytorycznie właściwy.

Skoro zatem obie odmiennie określone kwoty zadośćuczynienia mogły zostać potencjalnie objęte orzeczeniem Sądu Okręgowego, to treść samego wyroku, w którym do tej rozbieżności doszło, w rozpatrywanej sprawie w sposób samoistny do odkodowania intencji tego Sądu nie prowadzi (raz jeszcze podnieść należy, iż w ogóle Sądowi Apelacyjnemu obce one nie były).

Dodatkowo odnotować wypada, iż linia orzecznicza Sądu Najwyższego poświęcona przedmiotowej problematyce jawi się jako w zasadzie stabilna, jednorodna, a wynika z całego szeregu innych orzeczeń, choćby wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2015r. sygn. akt III KK 79/15, czy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2020r. sygn. akt III KK 296/20.

W podsumowaniu stwierdzić trzeba, iż usunięcie analizowanej rozbieżności kwalifikować należy, jako ingerencję w merytoryczną treść wyroku, a zatem nie jest ono dopuszczalne w trybie art. 105 § 1 k.p.k., nie sposób potraktować je jako oczywistość omyłki pisarskiej, albowiem Sąd Okręgowy był władny orzec zadośćuczynienie zarówno na poziomie pięciu, jak i trzech tysięcy złotych.

W konsekwencji uchybienie to uniemożliwia prawidłowe wykonanie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 4 jego części dyspozytywnej, a zatem, stosownie do treści art. 439 § 1 k.p.k., zasła konieczność wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia kasatoryjnego w tej części.

W ramach przedmiotowego postępowania odwoławczego wraz z apelacją prokuratora rozpoznane zostało zażalenie rzecznika oskarżenia publicznego poświęcone tej samej problematyce, jako że zakwestionowano w nim procesową dopuszczalność wydania w trybie art. 105 § 1 k.p.k. postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 5 października 2020 r.

Uchylenie przez Sąd odwoławczy orzeczenia o zadośćuczynieniu zawartego w pkt 4 w części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku w istocie stworzyło sytuację, w której to postanowienie stało się bezprzedmiotowe, tym niemniej do eliminowania go w sposób faktyczny niezbędne okazało się jego uchylenie, w przeciwnym razie bowiem w sprawie pozostałyby sprzeczne decyzje – z jednej strony byłaby otwarta droga do ponownego procesowego zainteresowania Sądu ad meriti analizowaną kwestią, z drugiej zaś strony funkcjonowałoby postanowienie o sprostowaniu, które by ją zamykało.

Rzecz jasna Sąd Apelacyjny do rozpatrywanej sprawy nie podszedł całkowicie bezrefleksyjnie, niejako automatycznie.

	<p>Nie była mu obca konstatacja Sądu Najwyższego zawarta w przywołanej wcześniej uchwale z dnia 28 czerwca 2018 r., stosownie do której w przypadku, gdy publikacja wyroku została zapisana w formacie audio lub audio i video (art. 147 § 2b k.p.k.), to odtworzenie zapisu pozwoli na bezsporne ustalenie, którą karę ogłoszono, a zatem która kara została orzeczona.</p> <p>W przedmiotowej sprawie co prawda sytuacja taka akurat nie miała miejsca, jednakże Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 5 października 2020 r. wydał na skutek wniosku złożonego na tę okoliczność przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, w którym jego autor odwołał się do treści ogłoszonego wyroku.</p> <p>Z racji tego, iż podmiot ten był procesowo zainteresowany rozstrzygnięciem korzystniejszym dla reprezentowanej przez niego strony, Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2021 r. podjął próbę zweryfikowania tych okoliczności u pozostałych stron wychodząc z założenia, że może stanowić to zabieg praktycznie równoważny ze rejestracją dźwięku z czynności głoszenia wyroku.</p> <p>Okazało się niestety, że na rozprawę odwoławczą stawili się obrońca oskarżonego i prokurator, którzy nie uczestniczyli w rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 21 września 2020 r., a w konsekwencji przeprowadzenie takiej operacji okazało się niemożliwe.</p>		
	<p><i>Wniosek</i></p> <table border="1" data-bbox="289 837 1110 1001"> <tr> <td data-bbox="289 837 933 1001">Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.</td> <td data-bbox="933 837 1110 1001"> ☒ zasadny ☐ częściowo zasadny ☐ niezasadny </td> </tr> </table>	Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.	☒ zasadny ☐ częściowo zasadny ☐ niezasadny
Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.	☒ zasadny ☐ częściowo zasadny ☐ niezasadny		
	<p><i>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</i></p> <table border="1" data-bbox="289 1028 1110 1179"> <tr> <td data-bbox="289 1028 933 1179">W sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 437 § 1 pkt. 7 kpk, co skutkowało uchyleniem orzeczenia o zadośćuczynieniu zawartym w pkt. 4 części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.</td> <td data-bbox="933 1028 1110 1179"></td> </tr> </table>	W sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 437 § 1 pkt. 7 kpk, co skutkowało uchyleniem orzeczenia o zadośćuczynieniu zawartym w pkt. 4 części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.	
W sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 437 § 1 pkt. 7 kpk, co skutkowało uchyleniem orzeczenia o zadośćuczynieniu zawartym w pkt. 4 części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.			
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU			
4.1.	<i>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</i>		
ROZSTRZYGNĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO			
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji			
5.1.1.	<p><i>Przedmiot utrzymania w mocy</i></p> <p><i>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</i></p>		
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
5.2.1.	<p><i>Przedmiot i zakres zmiany</i></p> <p><i>Zwięźle o powodach zmiany</i></p>		
5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
5.3.1 Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			

		☒ art. 439 k.p.k.
	<i>Zwięźle o powodach uchylenia</i>	
1.1	Zawarte w pkt 4 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku orzeczenie o zadośćuczynieniu zawierało sprzeczność polegającą na odmiennym określeniu cyfrowymi słownym jego kwoty, a to uniemożliwiało jego wykonanie.	
	Stosownie do art. 439 § 1 pkt. 7 k.p.k. uchybienie to stanowiło bezwzględną przesłankę odwoławczą generującą konieczność uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w tym zakresie i przekazania sprawy M.P. w tej części do ponownego rozpoznania.	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Przy ponownym rozpoznaniu sprawy procesowym zainteresowaniem Sądu meriti winna zostać objęta wyłącznie kwestia zadośćuczynienia (w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok posiada charakter prawomocnego), rozpoznaniu podlegać będzie wniosek złożony na tę okoliczność na rozprawie w dniu 21 września 2020 r.		
Rzecz Sądu Okręgowego winna być odpowiednia staranność w zredagowaniu orzeczenia na tę okoliczność tak, aby uniknąć rozbieżności pomiędzy określeniem cyfrowym i słownym kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia.		
6. KOSZTY PROCESU		
<i>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</i>		<i>Przytoczyć okoliczności</i>
7. PODPIS		
SO del. do SA Jacek Szreder SSA Stanisław Stankiewicz SSA Andrzej Olszewski		
1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika		1
Podmiot wnoszący apelację		Prokurator
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja		Rozstrzygnięcie o zadośćuczynieniu
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
☐ na korzyść	☐ w całości	
		☐ co do winy
		☐ co do kary
☒ na niekorzyść	☒ w części	☒ co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia
1.3.2. Podniesione zarzuty		
<i>Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji</i>		
☐	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
☐	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
☐	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	

☐	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
☐	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
☒	art. 439 k.p.k.		
☐	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
☒	uchylenie	☐	zmiana